

Sygn. akt II Ca 261/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 maja 2017 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Dariusz Mizera
Sędziowie	SSO Alina Gąsior (spr.) SSR del. Jolanta Szczęsna
Protokolant	sekr. sądowy Paulina Neyman

po rozpoznaniu w dniu 11 maja 2017 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa A. M.

przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę zadośćuczynienia

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim

z dnia 27 października 2016 roku, sygn. akt I C 1440/15

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powódki A. M. kwotę 900,00 (dziewięćset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.**

SSO Dariusz Mizera

SSO Alina Gąsior SSR del. Jolanta Szczęsna

Sygn. akt II Ca 261/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 27 października 2016 r. Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim po rozpoznaniu sprawy z powództwa- A. M., przeciwko - Towarzystwu (...) S.A. w W. o zapłatę zadośćuczynienia

1/ zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 8.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 6 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku, a od dnia 1 stycznia 2016 roku z ustawowymi odsetkami za opóźnienie do dnia zapłaty oraz kwotę 987,20 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu,

21 oddalił powództwo w pozostałej części,

3/ nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego) kwotę 400,00 złotych tytułem zwrotu kosztów sądowych w postaci nieuiszczonej opłaty sądowej od pozwu, od uwzględnionej części powództwa,

4/ odstąpił od obciążenia powódki zwrotem kosztów sądowych w postaci nieuiszczonej opłaty sądowej od pozwu, od oddalonej części powództwa.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i zarazem rozważania Sądu Rejonowego:

W dniu (...), w miejscowości N., gmina B., A. W. kierując w stanie nietrzeźwości samochodem osobowym marki D. o numerze rej. (...), doprowadził do potrącenia jadącej rowerem S. M., która w wyniku doznanych obrażeń ciała poniosła śmierć na miejscu, a sprawca potrącenia rowerzystki zbiegł z miejsca zdarzenia.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Tomaszowie Maz. z dnia 30 stycznia 2004 roku, w sprawie sygn. akt II K 741)03 sprawca wypadku został prawomocnie skazany za przestępstwo określone w art. 177 § 2 k.k. w związku z art. 178 § 1 k.k.

Pojazd sprawcy wypadku posiadał obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w (...), którego następcą prawnym jest pozwane Towarzystwo.

S. M. mieszkała w miejscowości N., gmina B.. Powódka A. M. była jej wnuczką /jedna z siedemnaściorga/. Jako dziecko, powódka jeździła do babki w odwiedziny, na wakacje, uroczystości rodzinne i święta. Powódka mieszkała z rodzicami w K. oddalonej od N. o kilka kilometrów. Jako osoba nastoletnia powódka odwiedzała swoją babkę, jeździła do niej na rowerze. Bywała u babki w tygodniu, w niedziele, w wakacje. S. M. wspierała wnuczkę finansowo ale też pomagała jej w nauce. Babka udzielała wnuczce porad, jak radzić sobie w życiu. W dacie śmierci S. M. powódka miała 16 lat. A. M. posiada status osoby zaliczonej do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, która datuje się od urodzenia. Powódka otrzymuje zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek stały.

Powódka występowała z żądaniem zapłaty zadośćuczynienia pismem z dnia 27 listopada 2014 roku. Pismem z dnia 28 grudnia 2014 roku strona pozwana odmówiła przyznania świadczenia.

Sąd Rejonowy zważył, iż powództwo zasługuje na jego uwzględnienie.

Stan faktyczny jest w zasadzie niesporny. Pozwany nie kwestionował okoliczności zdarzenia z dnia 16 kwietnia 2003 roku, osoby sprawcy, który posiadał ważne ubezpieczenie w zakładzie ubezpieczeń, którego następcą prawnym jest strona pozwana. Przedmiotem zastrzeżeń jest szczególnie więź rodzinna i emocjonalna wiążąca powódkę, nastoletnią dziewczynę z jej babką.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe potwierdziło istnienie silnej więzi emocjonalnej wnuczki z babką /również na datę przedmiotowego zdarzenia/, zwłaszcza z uwagi na stan emocjonalny i intelektualny powódki /pewien deficyt potwierdzony orzeczeniem o niepełnosprawności stopnia umiarkowanego/.

Zeznania świadka oraz dowód z przesłuchanie powódki stanowią spójną i logiczną całość, nie są pozbawione spontaniczności wypowiedzi. Z tych też względów Sąd nie znalazł podstaw do odmówienia dania im wiary.

W granicach odpowiedzialności sprawcy wypadku, w następstwie którego nastąpił zgon S. M., odpowiada pozwany - Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W.. Odpowiedzialność pozwanego znajduje oparcie w przepisach art. 436 § 2 k.c. w związku z art. 435 § 1 k.c. i w umowie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody związane z ruchem tych pojazdów, łączącej pozwanego z ubezpieczonym właścicielem samochodu osobowego D. nr rej. (...) - w oparciu o przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych / Dz. U. nr 124, poz. 152 ze zmianami/.

Zgodnie zaś z art. 822 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na której rzecz zostaje zawarta umowa ubezpieczenia.

Oceniając, czy najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę w sytuacji, gdy śmierć poszkodowanego nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 roku Sąd miał na uwadze uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 roku, III CZP 32/11 / opublikowaną OSN 2012 rok, zeszyt nr 1, poz. 10/.

W uzasadnieniu powołanej uchwały Sąd Najwyższy wskazał, że krzywdą wyrządzoną zmarłemu jest utrata życia, dla osób mu bliskich zaś jest to naruszenie dobra osobistego poprzez zerwanie więzi emocjonalnej, szczególnie bliskiej w relacjach rodzinnych. Również więc osoba dochodząca ochrony na podstawie art. 448 k.c. może być poszkodowana bezpośrednio i dochodzić naprawienia własnej krzywdy, doznanej poprzez naruszenie jej własnego dobra osobistego.

Osoba dochodząca roszczenia na podstawie art. 448 k.c. powinna wykazać istnienie tego rodzaju więzi /osoby związanej emocjonalnie ze zmarłym w ramach więzi rodzinnej, której zerwanie powoduje ból, cierpienie i rodzi poczucie krzywdy/, stanowiącej jej dobro osobiste podlegające ochronie.

W najnowszej judykaturze odstąpiono od ujmowania krzywdy jako cierpienia z powodu utraty osoby bliskiej na rzecz koncepcji odrębnego dobra osobistego, w postaci szczególnej emocjonalnej więzi rodzinnej pomiędzy osobami najbliższymi, podlegającego ochronie na podstawie art. 23 i 24 k.c. oraz art. 448 k.c. Obecnie jednolicie ukształtowane i utrwalone w judykaturze Sądu Najwyższego jest stanowisko, wedle którego spowodowanie śmierci osoby bliskiej może stanowić naruszenie dobra osobistego członków rodziny zmarłego w postaci szczególnej więzi rodzinnej i przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c., jeżeli śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 roku /poruszając; uchwały z dnia 22 października 2010 roku, IIICZP 76)10, OSNC-ZD 2011, zeszyt B, poz. 42, z dnia 13 lipca 2011 roku, III CZP 32)11, OSNC 2012, zeszyt 1, poz. 10, wyroki z dnia 14 stycznia 2011 r., IV CSK 307)09, OSNC-ZD 2010, zeszyt C, poz. 91, z dnia 25 maja 2011 r., II CSK 537)10 - niepubl., z dnia 10 listopada 2010 r., II CSK 248)10, OSNC - ZD 2011, zeszyt B, poz. 44, z dnia 11 maja 2011 r., I CSK 621)10- niepubl., z dnia 15 marca 2012 r., I CSK 314)11- niepubl./.

Zgodnie ze stanowiskiem wypracowanym w judykaturze Sądu Najwyższego, odpowiedzialność ubezpieczonego obejmowała także oparte na podstawie art. 448 k.c. zadośćuczynienie za krzywdę z tytułu naruszenia dóbr osobistych członków rodziny zmarłego. Należy podkreślić, że wszystkie wymienione orzeczenia zapadły w sprawach, w których roszczenia były skierowane przeciwko ubezpieczycielom, a Sąd Najwyższy nie wyraził żadnych wątpliwości co do tego, iż zakres ich odpowiedzialności odpowiada zakresowi odpowiedzialności ubezpieczonych.

W ocenie Sądu powódka wykazała zaistnienie wskazanych powyżej przesłanek, tj. silnej więzi rodzinnej oraz faktu jej naruszenia, uzasadniających uwzględnienie roszczenia.

Żądana kwota zadośćuczynienia wydaje się być niewygórowana. Powódka wykazała istnienie między nią a jej babką więzi emocjonalnej wynikającej z więzi rodzinnej oraz że zerwanie tej więzi spowodowało u niej ból, cierpienie i poczucie krzywdy.

Uznał zatem Sąd, że przyznanie powódce zadośćuczynienia w kwocie 8.000,00 złotych nie będzie ani nadmiernie wygórowane, ani rażąco wysokie.

W pozostałej części powództwo zostało oddalone.

Zasądzona kwota uwzględnia rodzaj naruszonego dobra osobistego w postaci zerwania więzi pomiędzy wnuczką a babką /wspólne uczestnictwo w uroczystościach rodzinnych i świątach, wspólne spędzanie czasu wolnego/.

Odsetki od zasądzonej kwoty przyjął Sąd od daty 6 stycznia 2015 roku, przyjmując za podstawę przepis art. 817 § 1 k.c. oraz datę - kilka dni po dniu wydania decyzji odmawiającej przyznania świadczenia.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. przyjmując zasadę stosunkowego rozdzielenia kosztów - w sytuacji kiedy żądanie powódki uwzględnione zostało w 80 %. Na koszty powódki składa się wynagrodzenie radcy prawnego 1.200,00 złotych oraz kwota 34,00 złotych z tytułu opłaty skarbowej (1.234,00 zł x 80% = 987,20 zł).

O kosztach sądowych orzeczono na podstawie przepisu art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w związku z art. 100 k.p.c. Na koszty te składają się opłata sądowa 400,00 złotych (500,00 zł x 80%), od uiszczenia której powódka została zwolniona.

O kosztach sądowych - w punkcie 4/ sentencji wyroku orzeczono na podstawie przepisu art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pełnomocnik pozwanego zaskarżając go w części, tj. w zakresie punktu 1 oraz 3 wyroku -w całości.

Apelujący zaskarżonemu wyrokowi zarzuca:

1. naruszenie przepisów postępowania, które miały wpływ na wynik sprawy, w szczególności:

a. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez wadliwą ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego skutkującą pominięciem lub nie nadaniem odpowiedniej rangi ustaleniom, w świetle których:

- postępowanie zostało zainicjowane przez firmę odszkodowawczą, w zakresie działalności której pozostaje uzyskiwanie wynagrodzenia prowizyjnego - nie- było zatem samoistnym aktem powódki, lecz konsekwencją wywołanego u niej przekonania, że skoro była wnuczką to świadczenie się po prostu należy.
- A. M. była jedną z 17 -ściorga wnucząt zmarłej, przy czym żadne nie było faworyzowane czy traktowane w sposób szczególny,
- pomiędzy zmarłą a roszczącą nie istniały zatem szczególne, silne relacje, które uzasadniałyby przyznanie kompensaty
- w chwili śmierci S. M. powódka posiadała oboje rodziców ergo, żyła w pełnej rodzinie a jej centrum życiowe nie stanowił dom babci
- zmarła nie zajmowała się powódką na co dzień, nie była osobą bezpośrednio odpowiedzialną za jej wychowanie czy edukację.
- w chwili śmierci S. A. M. był już nastoletnią, ukształtowaną emocjonalnie osobą,
- śmierć S. M. nie zaburzyła własnych relacji rodzinnych powódki, nie miała także wpływu na szersze relacje społeczne,
- powódka nie korzystała z terapii psychologicznej czy profesjonalnego wsparcia psychiatrycznego
- nie wykazano patologicznego stanu żałoby czy dalszego wpływu śmierci S. M. na zdrowie powódki,
- od chwili śmierci babci upłynęło już 13 lat i żadnym dowodem o charakterze obiektywnym nie wykazano ażeby obecnie istniały jakiegokolwiek przesłanki do spełnienia fakultatywnego świadczenia kompensacyjnego

b. art. 316 § 1 k.p.c. - poprzez niewłaściwe zastosowanie, skutkujące zaniechaniem wzięcia za podstawę wyroku stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy, a w konsekwencji oparcie rozstrzygnięcia zasadniczo o okoliczności dotyczące istniejącej przed laty relacji powódki ze zmarłą S. M..

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, w szczególności:

a. rażącego naruszenia art. 6 k.c. poprzez przyjęcie, iż zeznania świadka oraz samej strony są wystarczającą podstawą dowodową dla wykazania szczególnie silnych więzi rodzinnych pomiędzy zmarłą a powódką na tyle silnych i ponadnormatywnych, że uzasadniającego przyznanie zadośćuczynienia. Brak jakiegokolwiek krytycyzmu w ocenie złożonych zeznań, pomimo oczywistego założenia, że zarówno świadek jak i sama powódka są zainteresowani w pozytywnym dla powódki zakończeniu sporu,

b. rażącego naruszenia art. 448 k.c. w zw. z art 24 k.c. poprzez - uznanie , że zmarła była dla powódki osobą najbliższą z którą tworzyła chronione prawem więzi rodzinne oraz że jej śmierć doprowadziła do zerwania tych więzów w konsekwencji czego doświadczyła ona (wymagającego rekompensaty na poziomie 8.000,00 zł.) bólu, krzywdy i cierpienia - w zakresie naruszenia dóbr osobistych

- uznanie, że powódka w wyniku zerwania więzów rodzinnych doznała bólu krzywdy i cierpienia podczas gdy w chwili śmierci S. M. łączyła ją ze zmarłą co najwyżej bliska, pozytywna relacja, taka sama jaka mogła istnieć pomiędzy zmarłą a pozostałymi wnukami,

- błędną interpretację i w konsekwencji pominięcie, iż zadośćuczynienie zasądzane w tego typu sprawach ma charakter fakultatywny i w istocie wyjątkowy. Zasądzane jest wówczas, kiedy ponad wszelką wątpliwość zostanie ustalone, że kwota pieniężna ma znaczenie dla kompensaty, nadal odczuwanego bólu, krzywdy czy cierpienia wynikającego z zerwania więzów rodzinnych. (przyznanie kwoty 8000,00 zł. po 13 latach od zdarzenia nie wpisuje się w taki. racjonalnych schemat postępowania i orzekania).

Biorąc pod uwagę powyższe apelujący wnosił o zmianę wyroku w zakresie zaskarżenia poprzez oddalenie powództwa oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w I i II instancji.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik powódki wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego na rzecz powódki

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jest bezzasadna. Odnosząc się do zarzutu naruszenia przepisów postępowania, a w szczególności art. 233 § 1 k.p.c. Sąd uznał, iż zarzut ten nie zasługuje na uwzględnienie. Stosownie do treści art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Ocena wiarygodności i mocy dowodów jest podstawowym zadaniem sądu orzekającego, wyrażającym istotę sądenia, a więc rozstrzygnięcia kwestii spornych w warunkach niezawisłości, na podstawie własnego przekonania sędziego z uwzględnieniem całokształtu zebranego materiału. (orzeczenie SN z 16 lutego 1996 r., II CRN 173/95 niepubl.)

Kwestionowanie dokonanej przez sąd oceny dowodów nie może polegać na zaprezentowaniu własnych, korzystnych dla skarżącego ustaleń stanu faktycznego, dokonanych na podstawie własnej, oceny materiału dowodowego. Jeśli z materiału dowodowego, Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów. Zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., byłby skuteczny tylko wówczas, gdyby skarżący wykazał, że wystąpiło uchybienie podstawowym regułem służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułem logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16.12.2005 r. w sprawie III CK 314/05 LEX nr 172176). Nie jest natomiast wystarczające przekonanie o innej niż przyjął sąd wadze poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie, niż ocena sądu.

Skarżący wskazuje na dowody, które jego zdaniem nie zostały uwzględnione przez Sąd, jednak wbrew stanowisku skarżącego podniesione przez niego okoliczności nie mogły mieć decydującego wpływu na odpowiedzialność pozwanego za zaistniałe zdarzenie. Mianowicie okoliczności, iż powódka była jedną z 17 – ściorga wnucząt zmarłej, czy też że posiadała oboje rodziców, że była nastoletnią osobą, która nie mieszkała z babcią, nie dowodzi w żaden sposób, wbrew stanowisku pozwanego, że pomiędzy powódką, a jej zmarłą babcią nie było silnej relacji, a w konsekwencji że śmierć babki nie wpłynęła na zdrowie powódki i jej dalsze funkcjonowanie. Podobnie bez znaczenia dla zasadności powództwa jest okoliczność, że postępowanie zostało zainicjowane przez firmę odszkodowawczą. Powódka jako osoba nie posiadająca wykształcenia prawniczego, mogła nie mieć świadomości w zakresie przysługującej jej roszczeń, co nie może przesądzać o tym, że jej ból i cierpienie po stracie babki, były mniejsze, ani też że jej związek ze zmarłą nie został wykazany. Wbrew zarzutom pozwanego Sąd meriti dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, a pozwany nie przedstawił innych dowodów, które pozwoliłyby na dokonanie odmiennych ustaleń i wyciągnięcie odmiennych wniosków. Próba polemiki z prawidłowymi ustaleniami Sądu I Instancji jest w ocenie Sądu bezzasadna i zmierza jedynie do zaprezentowania korzystnych dla pozwanego faktów, nie znajdujących poparcia w zebranych materiale dowodowym.

Zdaniem Sądu Okręgowego Sąd I instancji nie naruszył również przepisu art. 316 § 1 k.p.c., ponieważ wydając wyrok Sąd uwzględnił stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy, natomiast niewątpliwym jest, że ustalenia Sądu dotyczyły między innymi okoliczności, które zaistniały bezpośrednio po śmierci baki powódki. Skoro fakt wyrządzenia krzywdy został wykazany, to sam upływ czasu nie powoduje utraty prawa do dochodzenia roszczenia, dopóki roszczenie to nie ulegnie przedawnieniu.

Odnosząc się do kolejnego zarzutu apelacyjnego, a dotyczącego naruszenia art. 6 k.c., należy stwierdzić, że apelujący nie zdołał skutecznie zakwestionować dowodu z zeznań świadka i strony przesłuchanych przed Sądem I instancji, poza tym nie powołał żadnych innych dowodów, które podważyłyby prawdomówność tych osób. Jednocześnie stawianie zarzutu, iż zeznania świadka i samej powódki są niewystarczające dla wykazania więzi rodzinnych pomiędzy powódką, a zmarłą jest jedynie próbą nieudanej polemiki z prawidłowymi ustaleniami Sądu.

Kolejnym zarzutem apelacyjnym był zarzut naruszenia art. 448 k.c. w związku z art. 24 k.c., poprzez uznanie, że zmarła była dla powódki osobą najbliższą, z którą tworzyła stałe, chronione prawem więzi.

Oдноśnie pojęcia "najbliższego członka rodziny zmarłego" wskazać należy, iż w judykaturze relacja ta ujmowana jest stosunkowo szeroko. Obejmuje ona nie tylko rodziców i dzieci, ale i inne osoby spokrewnione ze zmarłym np. rodzeństwo, wnuki, dziadków. O tym, kto jest najbliższym członkiem rodziny decyduje faktyczny układ stosunków pomiędzy określonymi osobami, a nie formalna kolejność pokrewieństwa wynikająca w szczególności z przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, czy ewentualnie z powinowactwa np. wnuczka zmarłego, będąca dzieckiem pozamałżeńskim wychowywana przez babkę, pomimo że matka żyła i była zdolna do alimentacji córki (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 1970 r., II CR 313/70, OSN 1971, nr 3, poz 56). Do grupy tej zaliczyć należy osoby, których sytuacja życiowa kształtowała się w pewnej zależności od zmarłego. Jak zauważył przy tym Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 3 czerwca 2011 r., aby ustalić, czy występujący o zadośćuczynienie jest najbliższym członkiem rodziny nieżyjącego Sąd powinien stwierdzić, czy istniała silna i pozytywna więź emocjonalna pomiędzy dochodzącym tego roszczenia a zmarłym (por. wyrok Stylu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2011 r., sygn. III CSK 279/10 niepubl., orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 1938 II C 3142/37, Zb. Orz 1939, poz. 100 i z dnia 10 grudnia 1969 r., III PRN 77/69, OSN 1970, nr 9, poz. 160).

Sąd Okręgowy w pełni podziela ten pogląd i aprobuje stanowisko Sądu I instancji, że w tym konkretnym układzie stosunków jak w niniejszej sprawie powódkę łączyła ze zmarłą na tyle silna więź emocjonalna, że uzasadnia ona zaliczenie jej do osób legitymowanych do dochodzenia zadośćuczynienia z art. 448 k.c. w związku z art. 24 k.c. § 4 k.c.

Z prawidłowych ustaleń Sądu wynika, że powódka, mieszkając w niedalekiej odległości od swojej babki, często ją odwiedzała, zarówno w powszednie dni tygodnia, jak też w okresie świąt, czy też wakacji. Zmarła pomagała powódce zarówno w nauce, jak też doradzała jej w codziennych sprawach. Ta więź powódki z babką była szczególnie silna,

zwłaszcza z uwagi na stopień niepełnosprawności powódki, wynikający z jej stanu intelektualnego. Okoliczność, podnoszona przez pozwanego, iż z pozostałymi wnukami zmarła miała podobne relacje, nie świadczy o braku szczególnej więzi między powódką, a jej zmarłą babką, poza tym w żaden sposób nie wpływa na ból i cierpienie, jakiego doznała powódka po tragicznej śmierci babki.

Niewątpliwym jest, że spowodowanie śmierci babki powódki, która była dla niej osobą bliską, stanowiła naruszenie dobra osobistego powódki w postaci szczególnej więzi rodzinnej, co uzasadniało zasądzenie na rzecz powódki stosownego zadośćuczynienia.

Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu I instancji, iż powódka wykazała zaistnienie silnej więzi rodzinnej oraz faktu jej naruszenia, co skutkowało uwzględnieniem powództwa i zasądzeniem na rzecz powódki odpowiedniej kwoty tytułem zadośćuczynienia.

Sąd uznał również, że zasądzona kwota tytułem zadośćuczynienia nie jest zawyżona. Zarówno w orzecznictwie Sądu Najwyższego jak i w doktrynie podkreśla się, że roszczenie o zadośćuczynienie ma złagodzić cierpienia wywołane utratą osoby bliskiej. Instytucja zadośćuczynienia pieniężnego powinna przede wszystkim spełniać funkcję kompensacyjną, czyli łagodzić negatywne doznania psychiczne i fizyczne wynikające z naruszenia prawnie chronionej sfery dóbr osobistych osób pośrednio poszkodowanych. Rekompensata pieniężna ma stanowić jedynie rolę surogatu odszkodowania w klasycznym, cywilistycznym tego słowa znaczeniu, gdyż nie da się zrównoważyć w pełni uszczerbku niemajątkowego przy pomocy majątkowego środka ochrony, jakimi są pieniądze (zob. "Zadośćuczynienie za krzywdę wynikłą wskutek śmierci najbliższego członka rodziny", R.K., MoP 2012, Nr 2).

W orzecznictwie i doktrynie wypracowane zostały jednak pewne wskazówki, w jaki sposób należy określać "odpowiednią sumę" zadośćuczynienia. Podkreśla się, że zadośćuczynienie służy kompensacie krzywdy po stracie osoby najbliższej, a zatem określając wysokość tego zadośćuczynienia należy wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności mające wpływ na rozmiar doznanej przez poszkodowanego krzywdy, a więc przede wszystkim wstrząs psychiczny i cierpienia moralne wywołane śmiercią osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki po jej śmierci, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, rolę w rodzinie pełnioną przez osobę zmarłą, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci osoby bliskiej (np. nerwicy, depresji), leczenie doznanej traumy, stopień, w jakim pokrzywdzony będzie umiał znaleźć się w nowej rzeczywistości i ją zaakceptować, powstałych utrudnień życiowych, konieczności zasadniczo odmiennego urządzenia sobie życia (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2011 r., III CSK 279/10, niepubl, z dnia 10 maja 2012 r., IV CSK 416/11, LEN nr 1212823).

Mając na uwadze przytoczone powyżej rozważania Sąd podzielił stanowisko Sądu meriti, iż kwota przyznana powódce tytułem zadośćuczynienia nie jest wygórowana, a jednocześnie stanowi odpowiednią rekompensatę za doznaną krzywdę.

Z uwagi na przytoczone powyżej okoliczności Sąd Okręgowy oddalił apelację pozwanego, na podstawie art. 385 k.p.c. jako bezzasadną.

Jednocześnie na podstawie art. 98 k.p.c. Sąd orzekł o kosztach procesu, zasądzając od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powódki A. M. kwotę 900 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

SSO Dariusz Mizera

SSO Alina Gąsior SSR del. Jolanta Szczęsna